

**Uchwała Nr VII/53/2024
Rady Powiatu Łukowskiego
z dnia 2 września 2024 r.**

**w sprawie rozpatrzenia skargi na postępowanie Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w
Ryżkach**

Na podstawie art. 12 pkt 11 i art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), w związku z art. 229 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), po zapoznaniu się z wynikami postępowania przeprowadzonego przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, Rada Powiatu Łukowskiego uchwała co następuje:

§1. Skargę z dnia 13 czerwca 2024 r., która wpłynęła do Rady Powiatu Łukowskiego w dniu 13 czerwca 2024 r., uznaje się za niezasadną z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu, stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu, który zawiadomi skarżącego o sposobie załatwienia skargi.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 13 czerwca 2024r. do Rady Powiatu Łukowskiego wpłynęła skarga z dnia 13.06.2024 r., na postępowanie Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach.

Skarga została przekazana do Biura Rady Powiatu, zaś zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 16a w zw. z art. 14 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107), Przewodniczący Rady Powiatu Łukowskiego przekazał skargę do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji celem zaopiniowania.

Skarga dotyczyła zakazu wstępu Skarżącej i jej męża do pokoju jej syna, który jest mieszkańcem DPS w Ryżkach, gdzie Dyrektor DPS odsyłał Skarżącą do pokoju gościnnego, w którym może się spotkać ze swoim synem. Skarżąca twierdziła, że syn nie jest w stanie jej powiedzieć w jakich warunkach przebywa, gdyż jest osobą autystyczną bez logicznego kontaktu. Skarżąca w treści skargi zwróciła uwagę, iż chciałaby obejrzeć pokój syna i jego wyposażenie, a w związku z faktem iż syn przebywa w pokoju sam, nie naruszyłaby tym samym praw innych osób. Twierdziła także, iż ochrona prywatności innych pacjentów nie ucierpi na jej wizycie.

Skarżąca zwróciła również uwagę na fakt, iż DPS w Ryżkach przyjął wyposażenie pokoju, które zakupiła dla syna (łóżko, szafa), ale już sposób wykorzystania tych rzeczy stanowi tajemnicę. Prosiła także o zrobienie zdjęć pokoju syna, gdzie także spotkała się z odmową. Dlatego też Skarżąca podejrzewa, że warunki w pokoju jej syna są na tyle złe, że DPS nie chce jej ich pokazać. Wskazała także, iż jako matka ponosi co miesiąc opłaty za pobyt syna w DPS w kwocie 4 543 zł i systematycznie dowozi jedzenie i leki oraz inne rzeczy, mimo to nie jest jej dane poznać za co płaci.

Jednocześnie Skarżąca wniosła o odwołanie Wojciecha Pogodzińskiego z funkcji Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach. Swoją prośbę uzasadnia złymi warunkami przebywania w DPS, nierespektowaniem praw podopiecznych i ich rodzin oraz sygnałami od pielęgniarek i opiekunek DPS. Jej zdaniem personel wyraźnie i wprost wskazuje, że warunki ich pracy znacznie się pogorszyły od czasu, gdy Pan Pogodziński objął swoją funkcję. Jest duża rotacja, zbyt mało personelu, zbyt niskie pensje, itd. Na tym wszystkim cierpią podopieczni.

Pan Pogodziński zdaniem Skarżącej nie jest właściwą osobą na tym stanowisku.

Mając na względzie powyższe zarzuty zawarte w skardze, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji zobowiązała Dyrektora DPS w Ryżkach do złożenia odpowiedzi na skargę z prośbą o odniesienie się do zarzutów w niej zawartych.

Dyrektor DPS w Ryżkach odnosząc się do złożonej skargi przytoczył szczegółowe przepisy funkcjonowania domów pomocy społecznej. Zaznaczył, że Dom Pomocy Społecznej w Ryżkach posiada pokój odwiedzin. Sposób postępowania w Domu określają odpowiednie regulaminy i procedury. Dwie z spośród 46 funkcjonujących procedur dotyczą odwiedzin mieszkańca. Zgodnie z pkt 7 Procedury odwiedzin Mieszkańca w Domu Pomocy w Ryżkach odwiedzany mieszkaniec ma prawo do swobodnej rozmowy w pokoju gościnnym lub na świeżym powietrzu na terenie rekreacyjnym pod wiatą. Budynki DPS w Ryżkach oznaczone literami A, B, C i BC, oddane do użytku w 2001 roku zostały tak zaprojektowane, aby wejścia do pokoi mieszkalnych

mieszkańców były z pokoju dziennego pobytu. Stąd bierze się problem dostępu rodzin do pokoi mieszkalnych mieszkańców.

Jego zdaniem każda wizyta osób z zewnątrz zaburza funkcjonowanie mieszkańców, co objawia się w postaci poirytowania lub nadmiernego dłuższego pobudzenia mieszkańców przebywających w pokoju dziennym. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom, uwzględniać ma w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Mówi o tym art. 55 pkt 2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Umożliwiając wejście Skarżącej do pokoju jej syna, należałoby udostępnić je także innym rodzinom, co doprowadziłoby do wielokrotnych odwiedzin w różnych porach dnia na jednej grupie.

Grupa, na której przebywa syn Skarżącej liczy obecnie 13 mieszkańców. Jeżeli każda rodzina chciałaby odwiedzić pokój, w którym przebywa jej członek i sprawdzić jak wyposażony jest pokój mieszkalny, zdeorganizowałoby to samopoczucie mieszkańców i pracę opiekunów na kilka godzin, a nawet dni. Dodać należy, że w Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekłe psychicznie chorych, zamieszkują jedni z najtrudniejszych nisko funkcjonujących mieszkańców domów pomocy społecznej w województwie lubelskim.

Syn Skarżącej został umieszczony w DPS w Ryżkach 14 listopada 2022 r. z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego sprzężonym ze znacznym upośledzeniem umysłowym i znacznymi zmianami zachowania, posiada orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym.

W dniu przyjęcia do DPS w Ryżkach pracownik socjalny zapoznał Skarżącą z procedurą przyjęcia w DPS w Ryżkach, z Regulaminem Mieszkańców i Procedurą Odwiedzin.

Nie zapoznawał z Regulaminem w sprawie postępowania z depozytami wartościowymi, ponieważ Skarżąca oświadczyła, że sprawy finansowe syna będzie prowadziła sama. Procedura przyjęcia nie wymagała podpisu oświadczenia, że mieszkaniec lub opiekun prawny przyjmowanego mieszkańca ma podpisać oświadczenie o zapoznaniu się z w/w dokumentami.

Wobec złożonej skargi Dyrektor wprowadził w dniu 26 czerwca 2024 zmiany do procedury przyjęcia mieszkańca o konieczności podpisu oświadczenia o zapoznaniu się mieszkańca lub jego opiekuna prawnego niektórymi regulaminami i procedurami, m.in. z procedurą odwiedzin.

Przyjmując syna Skarżącej do DPS w Ryżkach, umieszczono go samego w wieloosobowym pokoju na piętrze, a rodzice mieli możliwość obejrzenia pokoju. Jeszcze tego dnia syn Skarżącej zniszczył całkowicie łóżko drewniane, połamał szafkę przyłóżkową, wyłamał drzwi od szafy ubraniowej, porwał firankę, uszkodził 2 obrazy, potłukł miskę plastikową i klosz lampy oświetleniowej. Z tego powodu, jak i ze względu na nieudane próby wyrzucenia szafy przez okno mieszkaniec został przeniesiony na inną grupę, położoną na parterze, o czym matka została poinformowana. Okno tego pokoju zostało zaopatrzone w siatkę gumową chroniącą przed wyskoczeniem mieszkańca i uszkodzeniem twardymi przedmiotami. Ze względu na stan zdrowia syna Skarżącej do pokoju został zakupiony zestaw dużych i miękkich klocków terapeutycznych oraz miękkie zabawki nie posiadające ostrych zakończeń i brzegów.

Poza w/w przedmiotami i łóżkiem ze względów bezpieczeństwa zrezygnowano z innych form wyposażenia pokoju. Ubrania mieszkańca trzymano w szafie w pokoju dziennego pobytu.

O fakcie przeniesienia syna Skarżącej do innego pokoju wraz z wyposażeniem, matka była poinformowana. Pozwolono jej także obejrzeć pokój syna. W pokoju mieszkaniec przebywa

sam pomimo tego, że DPS w Ryżkach posiada 1 pokój jednoosobowy na odcinku przeznaczonym dla osób psychicznie chorych. Mieszkaniec od momentu umieszczenia go w nowym pokoju zniszczył łóżko drewniane, dwa tapczany, wszystkie klosze lamp i wiele innych przedmiotów.

Dyrektor przyznał, iż matka postanowiła wyposażyć pokój syna w tapczan i szafę ubraniową. Sprzęty te były także niszczone przez jej syna. Za wiedzą matki tapczan przez nią kupiony był naprawiany przez konserwatorów, aż do chwili całkowitej bezużyteczności, a szafa wystawiona do pokoju dziennego pobytu. Nieprawdą zatem jest, że sposób wykorzystania rzeczy zakupionych na wyposażenie pokoju przez matkę stanowi tajemnicę. W dniu 12.06.2024 r. Skarżąca będąc w DPS w Ryżkach widziała połamane przez syna meble. Na prośbę o przesłanie zdjęć pokoju, kierownik Działu Opiekuńczo – Medycznego odpisała: „Witam Panią, zdjęć pokoju nie prześlę, natomiast w pokoju syna nic się nie zmieniło od czasu ostatniej Pani wizyty, poza wymianą połamanego przez syna tapczanu na drewniane łóżko z materacem”. Wobec emocjonalnej reakcji matki w dniu 12.06.2024 r., po obejrzeniu zniszczonego tapczanu kupionego przez Skarżącą, Dyrektor zlecił zakup materaca z ochraniaczem do spania zamiast łóżka drewnianego.

Syn Skarżącej swoim zachowaniem zagraża zdrowiu i życiu innych mieszkańców. Jest agresywny, rzuca przedmiotami. Spowodował także 2 wypadki przy pracy.

Dom Pomocy Społecznej nie stosuje przymusu bezpośredniego, z tego też powodu, w sytuacjach agresji i nadmiernego pobudzenia, DPS wzywa zespół ratownictwa medycznego, który po przeprowadzeniu badań kieruje mieszkańca do szpitala na oddział psychiatryczny.

Syn Skarżącej od dnia jego przyjęcia do DPS w Ryżkach przebywał 5-krotnie w szpitalu w Łukowie na oddziale psychiatrycznym i jeden raz w Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

W związku z faktem, iż Skarżąca przedmiotową skargę przesłała także do wiadomości Wojewody Lubelskiego, w dniu 25 czerwca 2024 r. pracownicy Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie przeprowadzili kontrolę w DPS w Ryżkach. Kontrola odbyła się na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.) oraz §10 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.). Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2024r. do 25 czerwca 2024 r.

Kontrolujący w dniu 25 czerwca 2024 r. ustalili, iż syn Skarżącej został przyjęty do Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach w dniu 14 listopada 2022 r., po pobycie w domu rodzinnym pod opieką matki i jest mieszkańcem nisko funkcjonującym. Swoim zachowaniem zagraża zdrowiu i życiu innych mieszkańców, sobie i opiekunom. Jest pobudzony, agresywny.

Kontrolujący zapoznali się z dokumentacją osobową syna Skarżącej, w tym dokumentami potwierdzającymi tryb skierowania i umieszczenia w DPS w Ryżkach, dokumentacją medyczną oraz dokumentacją wewnętrzną Placówki, w tym raportami z dyżurów zespołu medycznego z okresu pobytu mieszkańca w DPS (w szczególności z ostatnich 3 miesięcy). Ponadto zespół kontrolujący zapoznał się także ze stanem syna Skarżącej w momencie odwiedzin w grupie w której przebywa, stanem pokoju zajmowanego przez mieszkańca (w tym ze stanem jego wyposażenia), stanem pozostałych pomieszczeń wspólnych, z których korzysta i grupą mieszkańców, w której na co dzień przebywa syn Skarżącej. W dniu kontroli zespół inspektorów kontrolujących zapoznał się także z wyjaśnieniami i informacjami udzielanymi przez Dyrektora i innych pracowników Domu, regulaminami i procedurami obowiązującymi w domu, sposobem pracy Domu (specyfiką pracy, zasadami funkcjonowania domu) oraz z dokumentacją

wypadków przy pracy z udziałem syna Skarżącej. Kontrolujący zapoznali się także z dokumentacją sądową (postanowienia, zawiadomienia dot. obowiązania do leczenia psychiatrycznego itp.), a także opisami stanu i sposobu funkcjonowania syna Skarżącej formułowanymi i podawanymi przez Skarżącą w dokumentach zgromadzonych w teczce osobowej jej syna.

W dniu kontroli syn Skarżącej zajmował pokój mieszkalny dwuosobowy, w którym mieszkał sam ze względu na sposób jego funkcjonowania. Wyposażenie pokoju (materac, klocki terapeutyczne zabawki) zostało dostosowane do sposobu funkcjonowania syna Skarżącej ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa jemu samemu i pozostałym mieszkańcom grupy oraz pracownikom. Okno uchylne zabezpieczono siatką, kaloryfer zabezpieczono obudową, gniazda i włączniki wbudowano podtynkowo w ściany, zastosowano wykładzinę PCV antypoślizgową. Z pokoju usunięto uszkodzone meble, zaś szafę z ubraniami zakupioną przez Skarżącą - po naprawie umieszczono w pomieszczeniu wspólnym przy aneksie kuchennym. Stan pokoju w dniu kontroli dobry/czysty - uszkodzony przez mieszkańca nowy punkt oświetlenia sufitowego, pokój jest na bieżąco sprzątany i odświeżany. Bezpośrednio przy pokoju łazienka wyposażona w wannę, umywalkę, WC, uchwyty dla osób niepełnosprawnych, krany uszkodzone przez mieszkańca.

W momencie kontroli grupy, syn Skarżącej przebywał w pomieszczeniu wspólnym wraz z innymi mieszkańcami, spożywał posiłek - wielokrotnie wstawał, odchodził i powracał do stołu, ubrany w czyste ubranie, w miarę spokojny pod wpływem środków farmakologicznych. Po opuszczeniu grupy przez zespół inspektorów kontrolujących mieszkańcy grupy byli pobudzeni, bardziej aktywni niż przed wizytą.

Zgodnie z art. 55 pkt 2. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. W Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekłe psychicznie chorych zamieszkują jedni z najtrudniejszych, nisko funkcjonujący mieszkańcy. Pracownicy Domu zobowiązani są do ochrony intymności, prywatności i godności mieszkańców oraz do zapewnienia im poczucia bezpieczeństwa. Każda wizyta osób z zewnątrz zaburza funkcjonowanie mieszkańców, co objawia się w postaci poirytowania lub nadmiernego dłuższego pobudzenia mieszkańców przebywających w pokoju dziennym. Ponadto taka organizacja odwiedzin dezorganizowałaby pracę placówki i utrudniał pracę opiekunów na kilka godzin, a nawet dni.

Mając na względzie powyższą treść protokołu z kontroli, przeprowadzoną przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie należy stwierdzić, iż kontrolujący potwierdzili wyjaśnienia Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach, złożone w związku z przedmiotową skargą. Treść protokołu nie zawiera także żadnych zastrzeżeń w stosunku do osoby Dyrektora, postępowania personelu oraz wdrożonych procedur na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

Po przeanalizowaniu treści skargi, stanowiska Dyrektora DPS w Ryżkach oraz protokołu kontroli LUW w Lublinie, do skargi odniosła się także na wniosek członków Komisji Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łukowie. Dyrektor PCPR w Łukowie stwierdziła, iż Dyrektor oraz pracownicy DPS w Ryżkach zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej są obowiązani do zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców domu, biorąc pod uwagę stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Jednocześnie Dyrektor PCPR w Łukowie zgodziła się ze stanowiskiem Dyrektora DPS oraz zespołem kontrolującym LUW w Lublinie, iż każda wizyta obcych osób zaburza samopoczucie

mieszkańców oraz dezorganizuje ich codzienne funkcjonowanie, zaś Dyrektor DPS winien mieć na uwadze dobro wszystkich mieszkańców. Tym samym uznając, iż Dyrektor DPS postąpił właściwie odmawiając wstępu do pokoju mieszkańca.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w celu rzetelnego rozpatrzenia skargi wzięła pod uwagę zarówno wszystkie zarzuty podniesione w skardze, stanowisko Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach, stanowisko Dyrektora PCPR w Łukowie po przeprowadzeniu kontroli w DPS, oraz zapisy protokołu kontroli doraźnej przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach w dniu 25 czerwca 2024 r. przez pracowników Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie. Protokół z kontroli LUW w Lublinie jest do wglądu w BRP Starostwa Powiatowego w Łukowie.

Na posiedzeniu w dniu 7 sierpnia 2024 r. Komisja Skarg, Wniosków i Petycji po szczegółowej analizie ww. dokumentów zakończyła prace związane z rozpatrzeniem skargi i uznała przedmiotową skargę na postępowanie Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Ryżkach w całości za niezasadną, oddalając w całości zarzuty w niej zawarte.

Wobec powyższego Rada Powiatu Łukowskiego postanawia jak na wstępie.

Pouczenie:

Jednocześnie informuje się Skarżącą, że zgodnie z art. 239 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) w przypadku gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a Skarżąca ponowiłaby skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania Skarżącej.